

RUMMET: JAKTMATTAN

PERSISK DYRGRIP GÅVA TILL SVERIGE

DEN PERSISKA SÅ KALLADE jagtmattan från 1500-talet tas numera sällan fram ur Kungliga husgerådskammarens gömmor. Detta trots att den är en av enbart tre i sitt slag i världen, de andra två finns på museer i Wien och Boston.

Ett fotografi från 1898 visar hur den hängde på väggen i Gustaf V:s arbetsrum som inreddes 1881 på Stockholms slott. Gustaf VI Adolf lät placera den världsberömda mattan

bredvid Karl XI:s galleri så att besökare fick njuta av den. Målningar från 1500- och 1600-talen visar orientaliska mattor på bord, fläckar på jagtmattan visar att även den förmodligen använts som »bordduk«.

Betraktare fascinerar av mattans skönhet och ålder. Skicket är imponerande med tanke på att den tillverkades 1550-70 då safaviderna härskade i Persien. Den knöts i staden Kashan, ett känt centrum för

mattillverkning, och tillhör dyrgriparna i Kungliga Husgerådskammaren. Materialet är silke med inslag av guld- och silvertrådar. I en inventarietext från 1914 nämns att mattan har cirka 20 miljoner knutar. Eftersom gamla textilier är känsliga för ljus och miljöpåverkan, vilar mattan sedan 1985 vanligen i ett klimatkontrollerat magasin.

Den djupröda mattan som mäter 565 x 285 cm är full av detaljer

– fyrbenta djur, fåglar, blommor, träd och människor. Vi ser män som brottas med vilda djur, men färsk forskning rön av den tyske textil-experten Dr Friedrich Spuhler talar för att motivet kan ha annan betydelse än jakt.

Troligen kom mattan som gåva till Europa när den var ny. Den kan ha skänkts till svenska hovet på 1600-talet. Forskning pågår om dess tidiga historik. Enligt en äldre teori ingick

den i Hedvig Eleonora av Holstein-Gottorps hemgift när hon gifte sig med Karl X men mattan finns inte med på inventariet över hemgiften.

TEXT: CHRISTINA LINDEROTH-OLSON
FOTO: KUNGLIGA LIVRUSTKAMMAREN/ALEXIS DAFLOS

Källa: Den orientaliska mattan i Sverige. Red: Karin Ådahl. Medelhavsmuseet 1998. Artiklar av Anette Granlund och Lis Granlund)